

SIKKERHETSDATABLAD

Conserve

Seksjon 1: Identifikasjon av stoffet / blandingen og av selskapet / foretaket

Utgitt dato 06.02.2006
Revisjonsdato 20.09.2012

1.1. Produktidentifikasjon

Kjemikaliets navn Conserve

1.2. Relevant identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk det frarådes mot

Produktgruppe Insekstmiddel.
Kjemikaliets bruksområde Mot trips, minerfluer og sommerfugllarver i prydplanter, tomat, agurk, salat, krydderurter og jordbær (inkl. ampler/potter) i veksthus.

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Nedstrømsbruker

Firmanavn FELLESKJØPET AGRI SA
Postadresse Postboks 469 Sentrum
Postnr. 0105
Poststed OSLO
Land Norge
Telefon 03520
Telefaks 22 86 10 01
E-post firmapost@felleskjopet.no
Hjemmeside <http://www.fk-landbruk.no>
Org. nr. 911 608 103

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon Giftinformasjonen: 22 59 13 00

Seksjon 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoff eller blanding

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC N; R51/53
Klassifisering merknader Tilleggsklassifisering iht. Forskrift om plantevernmidler: RSe 5
Stoffets/blandingens farlige egenskaper Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. Giftig for bier og andre insekter.

2.2. Etikettinformasjon

Faresymbol

Miljøskadelig

R-setninger R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet
RSe 5 Giftig for bier og andre insekter.
S-setninger S23 Unngå innånding av sprøytetåke.

	S1/2 Oppbevares innelåst og utilgjengelig for barn. Bruk egnet verneutstyr (se forsiktighetsregler). Uskadeliggjør tomemballasjen (se avfallshåndtering).
Annen merkeinformasjon	Spinosad 120 g/l

2.3 Andre farer

PBT / vPvB	PBT-/vPvB-vurdering ikke utført.
------------	----------------------------------

Seksjon 3: Sammensetning / opplysning om innholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Spinosyn A	CAS-nr.: 131929-60-7 Indeksnr.: 603-209-00-0	N; R50, R53 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410 M-faktor:10	
Spinosyn D	CAS-nr.: 131929-63-0 Indeksnr.: 603-209-00-0	N; R50, R53 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410 M-faktor:10	
Komponentkommentarer	Konsentrasjon av Spinosyn A og D (Spinosad): 11,6% Se seksjon 16 for forklaring av risikosetninger (R) og faresetninger (H). Produktet er testet av produsenten. Mattilsynet har utarbeidet etikett ut fra disse tester og kunnskap om inngående stoffer.		

Seksjon 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	I tvilstilfelle bør lege kontaktes.
Innånding	Flytt straks den eksponerte til frisk luft. Frisk luft og hvile. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege hvis ubehaget vedvarer.
Svelging	Skyll munnen grundig. Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege.

4.2. Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Akutte symptomer og virkninger	Kan irritere øynene og kan forårsake rødhet og svie.
--------------------------------	--

4.3. Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig

Spesifikke detaljer om motgift	Ingen spesifikk motgift.
Annen informasjon	Symptomatisk behandling.

Seksjon 5: Tiltak ved brannslukning

5.1. Brannslukningsmidler

Passende brannslukningsmidler	Pulver, karbondioksid (CO2), vanntåke, skum.
Uegnete brannslukningsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre

Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig.
Farlige forbrenningsprodukter	Ved brann dannes karbonoksider og delvis oksiderte fragmenter av produktets hovedingredienser.

5.3. Anvisninger for brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk friskluftmaske når produktet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig seksjon 8.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Forhindre utslipp av slukningsvann ned i avløpet.

Seksjon 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i seksjon 8.
---	--

6.2. Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder for opprydding og rengjøring

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall i henhold til seksjon 13.
--------------------------------------	--

6.4. Referanse til andre seksjoner

Andre anvisninger	Se også seksjon 8 og 13.
-------------------	--------------------------

Seksjon 7: Håndtering og lagring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk angitt verneutstyr, se seksjon 8. Unngå innånding av sprøytetåke og kontakt med hud og øyne. Bruk arbeidsmetoder som minimerer kontakt.
------------	--

Beskyttende tiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Vask hender og ansikt etter bruk av produktet. Bytt tilsølte klær og ta av verneutstyr før måltidet. Ikke røyk, drikk eller spis på arbeidsplassen.
------------------------------	---

7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares utilgjengelig for barn. Lagres tørt og kjølig på et godt ventilert sted. Lagres frostfritt. Lagres i tett lukket beholder. Lagres beskyttet mot varme og direkte sollys.
Annen informasjon	Oppbevares iht. Forskrift om plantevernmidler.
Egnet emballasje	Lagres i originalbeholder.
Råd angående samlagring	Lagres adskilt fra: Næringsmidler og dyrefôr. Gjødtsel. Sterke oksydasjonsmidler. Sterke syrer. Sterke baser.

7.3 Spesifikk bruk

Spesielle bruksområder	Se seksjon 1.2.
------------------------	-----------------

Seksjon 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Annen informasjon om grenseverdier	Inneholder ingen stoffer med administrative normer.
------------------------------------	---

8.2 Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon. Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
--	---

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern	Ved langvarig sprøyting og når det er fare for innånding av sprøytetåke, halvmaske med kombinasjonsfilter A1/P2 S og L brukes. Ved tåkesprøyting skal helmaske med kombinasjonsfilter A2/P3 S og L
----------------	---

	brukes.
--	---------

Håndvern

Håndvern	Benytt hansker av motstandsdyktig materiale.
Egnede hansker	Nitrilhansker anbefales. Alternative materialer: Polyvinylklorid (PVC). Neoprengummi.
Gjennomtrengningstid	Gjennombruddstiden er ikke kjent. Det angitte hanskemateriale er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i produktet og kjente hanskeguider.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Benytt godkjent øyevern ved risiko for sprut.
---------	---

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Bruk heldekkende arbeidstøy ved håndtering av produktet.
----------------------------	--

Annen informasjon

Annen informasjon	Anbefalt verneutstyr må brukes dersom en går inn i behandlet område, eller håndterer behandlede plantedeler i en periode på 24 timer ettersprøyting. Nøddusj og øyedusj bør være tilgjengelig på arbeidsplassen. Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav.
-------------------	--

Seksjon 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Hvit til Brun.
Lukt	Svak.
Kommentarer, Luktgrense	Ikke kjent.
Kommentarer, pH (handelsvare)	Ikke kjent.
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Data mangler.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: ~ 100 °C
Kommentarer, Kokepunkt / kokepunktintervall	Data mangler.
Kommentarer, Flammepunkt	Ikke bestemt. (Vannbasert)
Kommentarer, Fordampningshastighet	Data mangler.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant.
Kommentarer, Eksplosjonsgrense	Data mangler.
Kommentarer, Damptrykk	Data mangler.
Kommentarer, Damptetthet	Data mangler.
Relativ tetthet	Verdi: ~ 1,04 g/cm ³
Kommentarer, Relativ tetthet	Vann = 1
Løselighet i vann	Finfordeles (dispergeres).
Kommentarer, Fordelingskoeffisient: n-oktanol / vann	Ikke relevant for en blanding.
Kommentarer, Selvantennelighet	Data mangler.
Kommentarer, Dekomponeringstemperatur	Data mangler.
Kommentarer, Viskositet	Data mangler.

Fysikalske farer

Eksplosive egenskaper	Ikke kjent.
Oksiderende egenskaper	Ikke kjent.

9.2 Annen informasjon

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer Ikke kjent.

Seksjon 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Ved normal bruk er det ingen kjent reaktivetsrisiko forbundet med dette produktet.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner Ingen under normale forhold.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Unngå varme. Beskyttes mot frost.

10.5. Materialer som skal unngås

Materialer som skal unngås Sterke oksidasjonsmidler. Sterke syrer. Sterke baser.

10.6 Farlige spaltningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Ingen under normale forhold. Se også seksjon 5.2.

Seksjon 11: Toksikologisk informasjon

11.1 Informasjon om toksikologiske effekter

Toksikologisk informasjon

LD50 oral	Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
LD50 dermal	Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin
LC50 innånding	Verdi: > 17 mg/l Forsøksdyreart: Rotte Varighet: 4 h
Andre toksikologiske data	Ikke sensibiliserende på marsvinhud.

Potensielle akutte effekter

Innånding	Ingen spesielle helsefarer angitt.
Hudkontakt	Ingen hudirritasjon forventes.
Øyekontakt	Kan forårsake mild irritasjon.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging.

Forsinket / Repeterende

Allergi Ingen av stoffene angitt i seksjon 3 er klassifisert som allergifremkallende.

Kreftfremkallende, mutagene og reproduksjonstoksiske

Kreft	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
Arvestoffskader	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Fosterskadelige egenskaper	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som fosterskadelige.
Reproduksjonsskader	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.

Seksjon 12: Miljøopplysninger

12.1. Toksisitet

Akutt akvatisk, fisk. Kommentar	LC50 = 30 mg/l (Onchorynchus mykiss) LC50 = 5,9 mg/l (Lepomis macrochirus) LC50 = 4,99 mg/l (Cyprinus carpio)
Akutt akvatisk, alge. Kommentar	EC50 > 100 mg/l (grønnalge)

	IC50 < 1 mg/l (Skeletonema costatum) 72h EC50 < 1 mg/l (Navicula sp.)
Akutt akvatisk, Daphnia, Kommentar	EC50 = 92,7 mg/l (Daphnia magna)
Økotoksisitet	På basis av testdata. Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. Giftig for bier og andre insekter. Toksisitet for fugler: Oral LD50 > 2000 mg/kg (Colinus virginianus) Oral LD50 > 2000 mg/kg (gråand)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Spinosa A: Halveringstid i jord er ca 9-17 dager. Spinosa D: Halveringstid i jord ca 14 dager.
-----------------------------	---

12.3. Bioakkumulasjonspotensial

Bioakkumulasjonspotensial	Spinosa D: Log Pow = 4,1, potensiale for å bioakkumulering. (Kilde: Prevent)
---------------------------	---

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Dispergeres i vann.
-----------	---------------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	PBT-vurdering ikke utført.
vPvB vurderingsresultat	vPvB-vurdering ikke utført.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ikke kjent.
---	-------------

Seksjon 13: Fjerning av avfall

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: *02 01 08 landbrukskjemisk avfall som inneholder farlige stoffer
NORSAS	7111 Bekjempningsmidler uten kvikksølv.
Annen informasjon	Grundig rengjort emballasje kan deponeres på avfallsplass.

Seksjon 14: Transportinformasjon

14.1. UN-nummer

ADR	3082
RID	3082
IMDG	3082
ICAO/IATA	3082

14.2. UN varenavn

ADR	MILJØFARLIG STOFF, FLYTENDE, N.O.S. (Spinosa D)
RID	MILJØFARLIG STOFF, FLYTENDE, N.O.S. (Spinosa D)
IMDG	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (Spinosa D)
ICAO/IATA	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (Spinosa D)

14.3. Transport fareklasse

ADR	9
-----	---

Farenr.	90
RID	9
IMDG	9
ICAO/IATA	9

14.4. Emballasjegruppe

ADR	III
RID	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Ja
--------------------	----

14.6. Spesielle forholdsregler for bruker

EmS	F-A, S-F
-----	----------

14.7. Transport i bulk i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke kjent
------------------------------	------------

Seksjon 15: Opplysninger om lover og forskrifter

15.1. Forskrift / regelverk om stoff eller blanding i forhold til sikkerhet, helse og miljø

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>FOR-2004-01-09-160 Forskrift om plantevernmidler, sist endret 10.06.2010</p> <p>Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, fastsatt av Miljøverndepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 16.juli 2002, med senere endringer, gjeldende fra 21. juni 2010.</p> <p>Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) datert 16.06.2012.</p> <p>Utkast til implementering av Kommissjonens (EU) forordning Nr 453/2010 om endring av Forordning (EF) Nr 1907/2006 fra Europa-Parlamentet og Rådet om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), Annex II Sikkerhetsdatablad.</p> <p>Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære fra Direktoratet for Arbeidstilsynet, den til enhver tid gjeldende utgave.</p> <p>Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet.</p> <p>ADR/RID veg-/jernbanetransport av farlig gods 2011, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p>
Kommentarer	Etiketten er utarbeidet av Mattilsynet.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

Seksjon 16: Andre opplysninger

Leverandørens anmerkninger	<p>Produsent: Dow Agrosiences, Drusenheim, Frankrike.</p> <p>Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig til alle som håndterer produktet.</p>
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	<p>R50 Meget giftig for vannlevende organismer.</p> <p>R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet</p> <p>R53 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.</p>
Liste over relevante H-setninger (i seksjon 2 og 3).	<p>H400 Meget giftig for liv i vann.</p> <p>H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.</p>

Brukte forkortelser og akronymer	PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Seksjoner som er endret fra forrige versjon: 1-16 Tidligere utgitt i annet format.
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatabladet er kvalitetssikret av Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	FELLESKJØPET AGRI SA
Utarbeidet av	Teknologisk Institutt as v/ Bente Frogner